

§ 349

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle Helsingin vihreän valtuustoryhmän ryhmäaloitteesta keskustan elävöittämisestä lapsille, nuorille ja perheille

HEL 2024-003152 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin vihreän valtuustoryhmän aloitteessa esitetään, että kaupunki käynnistää uusia toimia keskustan elävöittämisestä lapsille, nuorille ja perheille. Aloitteen mukaan osana työtä tulee selvittää laadukkaan ja elämyksellisen leikkipuiston toteuttamista keskustaan.

Ryhmäaloite on kaupunkiympäristön toimialan tavoitteiden ja strategisten painopisteiden mukainen. Tarve elämyksellisen leikkipuiston tai -paikan toteuttamisesta on tunnustettu, ja sille tullaan etsimään paikka keskustasta.

Lausunto on valmisteltu kaupunkiympäristön toimialan asiantuntijoiden kesken sekä yhteistyössä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kanssa.

Lapset ja kaupungin julkinen ulkotila

Kantakaupungin vetovoima koostuu tiiviin rakenteen urbaanista toiminnallisesta monipuolisuudesta ja laadusta, elävästä katutasosta kivijalkoineen, julkisista tiloista, kaikille avoimista aukioista ja puistoista sekä viihtyisistä rannoista.

Lasten näkökulmasta leikkivälineiden rinnalla kaupunkitilassa voi myös olla kaupunkitaidetta, kiinnostavia elementtejä ja yksityiskohtia: sekä materiaaleja ja värejä, jotka kannustavat leikkisyyteen ja samalla kaikenikäisiä ihmisiä käyttämään kaupunkitilaa. Hyviä esimerkkejä ovat Amos Rexin kummut, joiden luona lapset ja nuoret viihtyvät tai kesäkatukokeilut, joiden yhteydessä on tuotu leikkimistä ja lasten oleskelua tukevia elementtejä kaupunkitilaan. Kulttuurikeskusten, kuten Annantalon, ympäristöjen, aukoiden ja puistojen kehittämisessä on myös hyviä mahdollisuuksia elävöittää kaupunkitilaa yhteistyössä eri toimialojen kesken.

Keskustan elinvoimaprojektissa panostetaan käveltävään, turvalliseen ja viihtyisään kaupunkitilaan. Kävelyn edistäminen on nostettu keskustan strategiseksi vetovoimatekijäksi, ja se on huomioitu myös keskustavisiossa ja Helsingin kävelyn edistämishjelmassa. Käveltävyyden

kehittäminen tukee lasten ja nuorten turvallista liikkumista, se luo paikkoja pysähtyä, oleilla ja leikkiä, sekä seurata mitä kaikkea kiinnostavaa ympäristössä tapahtuu. Tällainen kaupunkitila tukee myös leikkipaikkojen ja -puistojen sekä harrastuspaikkojen ulkopuolella lasten ja nuorten hyvää arkea.

Maankäytön keskustavisiossa vuodelta 2021 kehittämisen periaatteina on nostettu esille esimerkiksi seuraavia lasten ja nuorten sekä perheiden viihtyisyyttä tukevia suuntaviivoja: kaikki ovat tervetulleita keskustaan, keskusta on silmäkorkeudelta elävä, katutilan käyttöä priorisoidaan, keskustasta löytyy tapahtumapaikkoja ja keskustan kulttuurikeskittymää vahvistetaan. Kaavoituksella pyritään edistämään monipuolisia ja kaikille saavutettavia tiloja keskustassa.

Makasiinirannan alueelle on suunnitteilla sekä arkkitehtuuri- ja design-museo että uusi leikkipaikka. Rantaan osoitetaan leikkipaikka siten, että sen vieressä on mahdollisuus istuskella sekä kahvilaterassilla että penkeillä. Suunnitteluperiaatteet asettavat tavoitteeksi suunnitella ja rakentaa ulkotilat eri käyttäjäryhmiä varten laadukkaiksi ja viihtyisiksi. Makasiinirantaan saadaan uutta julkista rantaa. Tavoitteena on tehdä siitä toiminnallisesti monimuotoista sovitettuna alueen kulttuurihistorialliseen arvoon ja muihin vaatimuksiin.

Kaupunkiympäristölautakunnan 7.5.2024 hyväksymässä Helsingin uudessa arkkitehtuuriohjelmassa linjataan, että Helsingissä edistetään myös lapsilähtöistä kaupunkisuunnittelua.

Keskustan kehittämisessä tehdään yhteistyötä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kanssa.

Keskustassa on useita kaupungin toimijoita. Osana keskustan elävöittämistä ja kehittämistä vetovoimaisemmaksi tulee toimialojen tehdä tiivistä yhteistyötä ja edelleen kehittää koordinaatio- ja toimintamalleja nykyisiä selkeämmiksi.

Tulevaisuudessa on tarpeen koordinoida aiempaa enemmän leikkialueiden, ulkoliikuntapaikkojen, kahviloiden ja terassien ja muiden myös aikuisille kiinnostavia aktiviteetteja luovien toimintojen sijoittamista lähemmäksi, jotta lapsilla ja heidän huoltajillaan on mahdollisuus leikkiin, kohtaamisiin, ulkoiluun ja harrastamiseen yhtäaikaisesti. Keskustaan tulevan uuden leikkialueen sijaintia harkitaan jonkin jo olemassa olevan tai tulevan lapsia, nuoria ja perheitä palvelevan toimintopaikan tai -pisteen läheisyyteen.

Leikkipuistot ja viheralueet

Keskustassa ja sen lähialueilla on käynnissä tai käynnistymässä useita peruskorjauksia, joiden yhteydessä myös leikkipaikkoja ja -puistoja kunnostetaan. Näitä ovat esimerkiksi Kaisaniemenpuisto, Hesperianpuisto, Hesperian esplanadilla sijaitseva Taivallahden leikkipuisto, Töölönlahdenpuisto ja Sibeliuksenpuisto. Puistojen kunnostukset parantavat lasten, nuorten ja perheiden palveluja. Keskustan alueella käynnissä olevien ja käynnistyvien puistojen ja niihin liittyvien leikkipaikkojen peruskorjaushankkeiden lisäksi alueen asemakaavahankkeissa tutkitaan uuden, laadukkaan ja elämyksellisen leikkipuiston toteuttamista keskustaan. Myös Töölönlahden pohjoispuolella sijaitsevia alueita tarkastellaan uuden leikkiin varattavien paikkojen ja alueiden näkökulmasta.

Meneillään olevassa Töölönlahdenpuiston idea- ja konseptisuunnitelmassa haetaan laajasti yhteisiä tavoitteita Töölönlahdenpuiston suunnitteluun ja siihen, millainen puisto on tulevaisuudessa. Töölönlahdella korostuvat ympäristön ja luonnon merkitys sekä vehreyden lisääminen. Tämä edistää osaltaan lasten, nuorten ja perheiden viihtymistä keskustassa. Idea- ja konseptisuunnitelman valmistuu kesällä 2024. Tämän jälkeen alkaa varsinainen puistosuunnittelu. Nopeina toimenpiteinä keksiksi 2024 ja 2025 Töölönlahdenpuistoon lisätään kasvillisuutta ja uusia toimintapaikkoja. Puistoon tulee väliaikainen hiekka- ja vesileikkipiste.

Teemaleikkipuistot osana verkostoa: pilottikohde valmisteilla

Teema-ajattelua on hyödynnetty Helsingin mittavassa, noin 230 leikki-
paikan ja lähes 70 leikkipuiston verkostossa aiemminkin.

Uusia leikkipuistotoja perustetaan harvakseltaan. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala järjestää ja vastaa leikkipuistojen ohjatusta toiminnasta, ja kaupunkiympäristön toimialan tehtäviin kuuluvat sekä leikkipuiston rakennusten että leikki- ja pelialueiden ja muun ympäristön suunnittelu, rakentaminen ja kunnossapito. Uusia leikkipaikkoja on toteutettu viime aikoina uusien asuinalueiden puistoihin. Joka vuosi kunnostetaan useita leikkipuistoja ja -paikkoja, ja tulevaisuudessa teemallisuus otetaan Helsingissä entistä kokonaisvaltaisemmin osaksi leikkialueiden suunnittelukäytäntöjä.

Vuonna 2022 määriteltiin Helsingin leikkipalveluverkoston tavoitetila. Tavoitteena on täydentää verkostoa joko kehittämällä tai rakentamalla kaupunkiin noin kymmenen teemaleikkipuistoa tai -leikkipaikkaa, joissa jokaisella on oma leikkiin innostavaa teemansa. Se näkyy leikkivälineiden valinnassa ja alueen suunnittelussa.

Kaupunkiympäristön toimiala käynnisti tänä vuonna teemaleikkiverkoston tarkemman suunnittelun osana leikin palveluverkoston kehittämistä. Tämä työ valmistuu ensi syksynä. Työssä määritellään periaatteet koko

kaupungin laajuiselle ja tasapuoliselle teemaleikin verkostolle. Koko kaupungin kattavan verkoston suunnittelussa tarkastellaan myös Helsinkiin jo rakennettuja teemallisia leikkipaikkoja ja -puistoja.

Teemaleikkipuistojen ja -paikkojen verkostotarkastelussa otetaan huomioon, että teemaleikkipuistot vaativat ylimääräistä resursointia, kuten esimerkiksi erikoisleikkivälineitä, osallisuusprosesseja, sekä teeman näkymistä puiston toiminnoissa.

Ensimmäinen uuden teemaleikkipuiston konseptin mukainen leikkipuisto valmistuu syksyllä 2024, kun Helsingin leikkipuistot täyttävät 110 vuotta. Tietokone-teemainen leikkipuisto Ruoholahti on suunniteltu yhteistyössä kirjailija, kuvittaja Linda Liukkaan ja maisema-arkkitehtitoimisto Näkymän kanssa. Puiston uniikkien leikkivälineiden toteuttajaksi valikoitui tanskalainen palkittu leikkivälinevalmistaja Monstrum.

Leikkipuisto Ruoholahti palvelee lasten lisäksi eri ikäisiä käyttäjiä. Se on julkisilla liikennevälineillä sujuvasti saavutettava kohde, jonne voi tulla tutustumaan tietokoneiden toimintaperiaatteisiin leikin avulla. Puiston suunnittelussa osallistettiin lapsiperheitä ja käyttäjiä useissa kohdin. Suunnittelun aikana järjestettiin verkkokysely kolmella kielellä, ja vastauksia saatiin 130. Suunnittelun aikana järjestettiin useita työpajoja leikkipuiston henkilökunnan ja lähikoulujen oppilaiden kanssa. Näin saatuja oppeja ja kokemusta hyödynnetään myös jatkossa suunniteltaessa leikkipuistoja.

Osallisuus suunnittelussa

Lapsilähtöisyyttä ja lasten osallisuuden vahvistamista osana Helsingin suunnittelua edistetään tällä hetkellä useissa kaupunkitasoisissa rakenteissa.

Helsingin kaupunki hakee parhaillaan Unicefin Lapsiystävällinen kunta-tunnustusta (LYK). Haussa ovat mukana kaikki kaupungin toimialat ja kaupunginkanslia. Keskeisessä roolissa LYK-työssä on lasten osallisuuden toteutuminen. Helsinki edistää kokonaisvaltaisesti lasten ja nuorten huomioon ottamista kaupungin toiminnassa ja kaupunkiympäristön suunnittelussa.

Helsinki kehittää käyttäjälähtöisen suunnittelun placemaking-mallia. Viimeksi on keskitytty kaupunki-uudistusalueiden julkisiin ulkotiloihin. Kaupunki on käynnistänyt yhdessä lasten ja nuorten kanssa useamman kaupunkitilan viihtyisyyttä parantavan kokeilun, jotka pohjaavat lasten ja nuorten kaupunkitilatutkimukseen.

Kaupunkiympäristön toimialalla on käynnistynyt Kävelyn edistämishjelman (KH 14.3.2022) yhtenä toimenpiteenä Käveltävien katutilojen suunnitteluohjeen laatiminen, jossa edistetään julkisten tilojen tasa-arvoista avautumista esimerkiksi nuorille suunnitelluilla oleskelupaikoilla. Lautakunta kehotti huomioimaan suunnitteluohjeen tavoitteiden mukaisesti sen, että julkisiin ulkotiloihin on luotava myös erityisesti nuorille suunnattuja, houkuttelevia paikkoja kohdata ja viettää aikaa maksutta.

Käsittely

Vastaehdotus 1:

Amanda Pasanen: Lisätään lausuntoehdotukseen: "Kaupunkiympäristön toimialalla on käynnistynyt Kävelyn edistämishjelman (KH 14.3.2022) yhtenä toimenpiteenä Käveltävien katutilojen suunnitteluohjeen laatiminen, jossa edistetään julkisten tilojen tasa-arvoista avautumista esimerkiksi nuorille suunnitelluilla oleskelupaikoilla. Lautakunta kehottaa huomioimaan suunnitteluohjeen tavoitteiden mukaisesti sen, että julkisiin ulkotiloihin on luotava myös erityisesti nuorille suunnattuja, houkuttelevia paikkoja kohdata ja viettää aikaa maksutta."

Kannattaja: Silja Borgarsdottir Sandelin

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Amanda Pasasen vastaehdotuksen 1 mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus 2:

Amanda Pasanen: Muutetaan lausuntoehdotuksen 13 kappaleen virke: "Tulevaisuudessa on tarpeen koordinoita aiempaa enemmän ulkoliikuntapaikkojen ja leikkialueiden sijoittamisesta lähekkäin, jotta lapsilla ja heidän huoltajillaan on mahdollisuus leikkiin, ulkoiluun ja harrastamiseen yhtäaikaisesti."

Muotoon: "Tulevaisuudessa on tarpeen koordinoita aiempaa enemmän leikkialueiden, ulkoliikuntapaikkojen, kahviloiden ja terassien ja muiden myös aikuisille kiinnostavia aktiviteetteja luovien toimintojen sijoittamista lähekkäin, jotta lapsilla ja heidän huoltajillaan on mahdollisuus leikkiin, kohtaamisiin, ulkoiluun ja harrastamiseen yhtäaikaisesti."

Kannattaja: Silja Borgarsdottir Sandelin

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Amanda Pasasen vastaehdotuksen 2 mukaan muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Maria Hyövälti, johtava maisema-arkkitehti: 09 310 37494

maria.hyovalti(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Ryhmäaloite 28.02.2024 Pasanen Amanda Vetovoimainen keskusta lapsille, nuorille ja perheille

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin vihreän valtuustoryhmän aloitteessa esitetään, että kaupunki käynnistää uusia toimia keskustan elävöittämiseksi lapsille, nuorille ja perheille. Aloitteen mukaan osana työtä tulee selvittää laadukkaan ja elämyksellisen leikkipuiston toteuttamista keskustaan.

Ryhmäaloite on kaupunkiympäristön toimialan tavoitteiden ja strategisten painopisteiden mukainen. Tarve elämyksellisen leikkipuiston tai -paikan toteuttamisesta on tunnustettu, ja sille tullaan etsimään paikka keskustasta.

Lausunto on valmisteltu kaupunkiympäristön toimialan asiantuntijoiden kesken sekä yhteistyössä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kanssa.

Lapset ja kaupungin julkinen ulkotila

Kantakaupungin vetovoima koostuu tiiviin rakenteen urbaanista toiminnallisesta monipuolisuudesta ja laadusta, elävästä katutasosta kivijalkooneen, julkisista tiloista, kaikille avoimista aukioista ja puistoista sekä viihtyisistä rannoista.

Lasten näkökulmasta leikkivälineiden rinnalla kaupunkitilassa voi myös olla kaupunkitaidetta, kiinnostavia elementtejä ja yksityiskohtia: sekä materiaaleja ja värejä, jotka kannustavat leikkisyyteen ja samalla kaikenikäisiä ihmisiä käyttämään kaupunkitilaa. Hyviä esimerkkejä ovat Amos Rexin kummut, joiden luona lapset ja nuoret viihtyvät tai kesäkatukokeilut, joiden yhteydessä on tuotu leikkimistä ja lasten oleskelua tukevia elementtejä kaupunkitilaan. Kulttuurikeskusten, kuten Annantalon, ympäristöjen, aukoiden ja puistojen kehittämisessä on myös hyviä mahdollisuuksia elävöittää kaupunkitilaa yhteistyössä eri toimialojen kesken.

Keskustan elinvoimaprojektissa panostetaan käveltävään, turvalliseen ja viihtyisään kaupunkitilaan. Kävelyn edistäminen on nostettu keskus-

tan strategiseksi vetovoimatekijäksi, ja se on huomioitu myös keskustavisiossa ja Helsingin kävelyn edistämishjelmassa. Käveltävyyden kehittäminen tukee lasten ja nuorten turvallista liikkumista, se luo paikkoja pysähtyä, oleilla ja leikkiä, sekä seurata mitä kaikkea kiinnostavaa ympäristössä tapahtuu. Tällainen kaupunkitila tukee myös leikkipaikkojen ja -puistojen sekä harrastuspaikkojen ulkopuolella lasten ja nuorten hyvää arkea.

Maankäytön keskustavisiossa vuodelta 2021 kehittämisen periaatteina on nostettu esille esimerkiksi seuraavia lasten ja nuorten sekä perheiden viihtyisyyttä tukevia suuntaviivoja: kaikki ovat tervetulleita keskustaan, keskusta on silmänkorkeudelta elävä, katutilan käyttöä priorisoidaan, keskustasta löytyy tapahtumapaikkoja ja keskustan kulttuurikeskittymää vahvistetaan. Kaavoituksella pyritään edistämään monipuolisia ja kaikille saavutettavia tiloja keskustassa.

Makasiinirannan alueelle on suunnitteilla sekä arkkitehtuuri- ja design-museo että uusi leikkipaikka. Rantaan osoitetaan leikkipaikka siten, että sen vieressä on mahdollisuus istuskella sekä kahvilaterassilla että penkeillä. Suunnitteluperiaatteet asettavat tavoitteeksi suunnitella ja rakentaa ulkotilat eri käyttäjäryhmiä varten laadukkaiksi ja viihtyisiksi. Makasiinirantaan saadaan uutta julkista rantaa. Tavoitteena on tehdä siitä toiminnallisesti monimuotoista sovitettuna alueen kulttuurihistorialliseen arvoon ja muihin vaatimuksiin.

Kaupunkiympäristölautakunnan 7.5.2024 hyväksymässä Helsingin uudessa arkkitehtuurihjelmassa linjataan, että Helsingissä edistetään myös lapsilähtöistä kaupunkisuunnittelua.

Keskustan kehittämisessä tehdään yhteistyötä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kanssa.

Keskustassa on useita kaupungin toimijoita. Osana keskustan elävöittämistä ja kehittämistä vetovoimaisemmaksi tulee toimialojen tehdä tiivistä yhteistyötä ja edelleen kehittää koordinaatio- ja toimintamalleja nykyisiä selkeämmiksi.

Tulevaisuudessa on tarpeen koordinoita aiempaa enemmän ulkoliikuntapaikkojen ja leikkialueiden sijoittamisesta lähekkäin, jotta lapsilla ja heidän huoltajillaan on mahdollisuus leikkiin, ulkoiluun ja harrastamiseen yhtäaikaaisesti. Keskustaan tulevan uuden leikkialueen sijaintia harkitaan jonkin jo olemassa olevan tai tulevan lapsia, nuoria ja perheitä palvelevan toimintopaikan tai -pisteen läheisyyteen.

Leikkipuistot ja viheralueet

Keskustassa ja sen lähialueilla on käynnissä tai käynnistymässä useita peruskorjauksia, joiden yhteydessä myös leikkipaikkoja ja -puistoja kunnostetaan. Näitä ovat esimerkiksi Kaisaniemenpuisto, Hesperianpuisto, Hesperian esplanadilla sijaitseva Taivallahden leikkipuisto, Töölönlahdenpuisto ja Sibeliuksenpuisto. Puistojen kunnostukset parantavat lasten, nuorten ja perheiden palveluja. Keskustan alueella käynnissä olevien ja käynnistyvien puistojen ja niihin liittyvien leikkipaikkojen peruskorjaushankkeiden lisäksi alueen asemakaavahankkeissa tutkitaan uuden, laadukkaan ja elämyksellisen leikkipuiston toteuttamista keskustaan. Myös Töölönlahden pohjoispuolella sijaitsevia alueita tarkastellaan uuden leikkiin varattavien paikkojen ja alueiden näkökulmasta.

Meneillään olevassa Töölönlahdenpuiston idea- ja konseptisuunnitelmassa haetaan laajasti yhteisiä tavoitteita Töölönlahdenpuiston suunnitteluun ja siihen, millainen puisto on tulevaisuudessa. Töölönlahdella korostuvat ympäristön ja luonnon merkitys sekä vehreyden lisääminen. Tämä edistää osaltaan lasten, nuorten ja perheiden viihtymistä keskustassa. Idea- ja konseptisuunnitelman valmistuu kesällä 2024. Tämän jälkeen alkaa varsinainen puistosuunnittelu. Nopeina toimenpiteinä keksiksi 2024 ja 2025 Töölönlahdenpuistoon lisätään kasvillisuutta ja uusia toimintapaikkoja. Puistoon tulee väliaikainen hiekka- ja vesileikkipiste.

Teemaleikkipuistot osana verkostoa: pilottikohde valmisteilla

Teema-ajattelua on hyödynnetty Helsingin mittavassa, noin 230 leikki-
paikan ja lähes 70 leikkipuiston verkostossa aiemminkin.

Uusia leikkipuistotoja perustetaan harvakseltaan. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala järjestää ja vastaa leikkipuistojen ohjatusta toiminnasta, ja kaupunkiympäristön toimialan tehtäviin kuuluvat sekä leikkipuiston rakennusten että leikki- ja pelialueiden ja muun ympäristön suunnittelu, rakentaminen ja kunnossapito. Uusia leikkipaikkoja on toteutettu viime aikoina uusien asuinalueiden puistoihin. Joka vuosi kunnostetaan useita leikkipuistoja ja -paikkoja, ja tulevaisuudessa teemallisuus otetaan Helsingissä entistä kokonaisvaltaisemmin osaksi leikkialueiden suunnittelukäytäntöjä.

Vuonna 2022 määriteltiin Helsingin leikkipalveluverkoston tavoitetila. Tavoitteena on täydentää verkostoa joko kehittämällä tai rakentamalla kaupunkiin noin kymmenen teemaleikkipuistoa tai -leikkipaikkaa, joissa jokaisella on oma leikkiin innostavaa teemansa. Se näkyy leikkivälineiden valinnassa ja alueen suunnittelussa.

Kaupunkiympäristön toimiala käynnisti tänä vuonna teemaleikkiverkoston tarkemman suunnittelun osana leikin palveluverkoston kehittämistä. Tämä työ valmistuu ensi syksynä. Työssä määritellään periaatteet koko

kaupungin laajuiselle ja tasapuoliselle teemaleikin verkostolle. Koko kaupungin kattavan verkoston suunnittelussa tarkastellaan myös Helsinkiin jo rakennettuja teemallisia leikkipaikkoja ja -puistoja.

Teemaleikkipuistojen ja -paikkojen verkostotarkastelussa otetaan huomioon, että teemaleikkipuistot vaativat ylimääräistä resursointia, kuten esimerkiksi erikoisleikkivälineitä, osallisuusprosesseja, sekä teeman näkymistä puiston toiminnoissa.

Ensimmäinen uuden teemaleikkipuiston konseptin mukainen leikkipuisto valmistuu syksyllä 2024, kun Helsingin leikkipuistot täyttävät 110 vuotta. Tietokone-teemainen leikkipuisto Ruoholahti on suunniteltu yhteistyössä kirjailija, kuvittaja Linda Liukkaan ja maisema-arkkitehtitoimisto Näkymän kanssa. Puiston uniikkien leikkivälineiden toteuttajaksi valikoitui tanskalainen palkittu leikkivälinevalmistaja Monstrum.

Leikkipuisto Ruoholahti palvelee lasten lisäksi eri ikäisiä käyttäjiä. Se on julkisilla liikennevälineillä sujuvasti saavutettava kohde, jonne voi tulla tutustumaan tietokoneiden toimintaperiaatteisiin leikin avulla. Puiston suunnittelussa osallistettiin lapsiperheitä ja käyttäjiä useissa kohdin. Suunnittelun aikana järjestettiin verkkokysely kolmella kielellä, ja vastauksia saatiin 130. Suunnittelun aikana järjestettiin useita työpajoja leikkipuiston henkilökunnan ja lähikoulujen oppilaiden kanssa. Näin saatuja oppeja ja kokemusta hyödynnetään myös jatkossa suunniteltaessa leikkipuistoja.

Osallisuus suunnittelussa

Lapsilähtöisyyttä ja lasten osallisuuden vahvistamista osana Helsingin suunnittelua edistetään tällä hetkellä useissa kaupunkitasoisissa rakenteissa.

Helsingin kaupunki hakee parhaillaan Unicefin Lapsiystävällinen kunta-tunnustusta (LYK). Haussa ovat mukana kaikki kaupungin toimialat ja kaupunginkanslia. Keskeisessä roolissa LYK-työssä on lasten osallisuuden toteutuminen. Helsinki edistää kokonaisvaltaisesti lasten ja nuorten huomioon ottamista kaupungin toiminnassa ja kaupunkiympäristön suunnittelussa.

Helsinki kehittää käyttäjälähtöisen suunnittelun placemaking-mallia. Viimeksi on keskitytty kaupunki-uudistusalueiden julkisiin ulkotiloihin. Kaupunki on käynnistänyt yhdessä lasten ja nuorten kanssa useamman kaupunkitilan viihtyisyyttä parantavan kokeilun, jotka pohjaavat lasten ja nuorten kaupunkitilatutkimukseen.

Esittelijän perustelut

Ryhmäaloite

Helsingin vihreä valtuustoryhmä on 28.2.2024 seuraavan ryhmäaloitteen:

"Vetovoimainen keskusta lapsille, nuorille ja perheille

Elävä kaupunkikeskusta tulee ihmisistä. Helsingin keskustan on oltava houkutteleva ja elämyksellinen kaikille kaupunkilaisille. Myös lapset, nuoret ja perheet on huomioitava keskustan vetovoiman kehittämisessä paremmin. Monet perheet suuntaavat keskustan sijaan kauppakeskuksiin ja niiden sisäleikkipaikoille.

Keskustan elinvoimaisuuden parantamiseksi on ehdotettu muun muassa keskustaan erityisen kiinnostavaa ja vetovoimaista eri-ikäisten lasten ja nuorten leikkipuistoa (destination playground), joka keräisi perheitä keskustaan ympäri Helsinkiä ja pääkaupunkiseutua ja näkyisi myös matkailun vetonaulana. Monessa eurooppalaisessa kaupungissa on upeita esimerkkejä taitavasti suunnitelluista ja luovuutta ruokkivista leikkipuistoista, joiden yhteydestä löytyy myös ajanvietettä aikuisille ja jotka kannustavat koko perheen yhteiseen tekemiseen. Monipuoliset liikuntatilat kuten esimerkiksi ulkokuntosalit ja pingispöydät tuovat nuorille ja aikuisille liikunnallista tekemistä leikkipuistojen oheen. Hyvin toteutettu koripallokenttä mahdollistaa pihapelit ja erilaisten tapahtumien järjestämisen keskustassa niin nuorille kuin aikuisillekin.

Oodin ja kaupunginmuseon Lasten kaupungin suosio osoittavat, että lapsiperheille suunnatuille elämyksille on kysyntää ja tarvetta. Helsingin keskustan kiinnostavuutta lapsiperheille on mahdollista vahvistaa useissa eri kohteissa. Rikhardinkadun kirjaston tuleva peruskorjaus mahdollistaa kirjaston ja sisäpihan kehittämisen entistä elävämmäksi ja houkuttelevammaksi lapsiperheille. Töölönlahden puiston uudistamisen yhteydessä olisi esimerkiksi myös mahdollista tehdä kunnianhimoisen suunnitelma eri ikäisiä leikkiin ja toimintaan houkuttelevasta, yllätyksellisestä ja seikkailuhenkisestä leikkipuistosta.

Turvallinen, viihtyisä ja leikkiin kutsuva kävely-ympäristö on lapsille tärkeää, joten kävelykeskustan kehittäminen on osa lapsiystävällisen keskustan rakentamista. Ihmiset tulevat kaupunkikeskustaan paitsi palveluiden myös viihtyisän kaupunkiympäristön, tapahtumien ja kaupunkikulttuurin perässä. Keskustan omaleimaisuuden ja kiinnostavuuden lisääminen ovat tärkeitä tekijöitä keskustan elinvoimaisuuden kannalta. Hyviä esimerkkejä tästä on esimerkiksi LUX Helsingin kaltaiset tapahtumat tai kaupunkitilan hyödyntäminen ajanviettoon kannustavammaksi Senaatintorin kesäterassin tai Esplanadin kokeilun avulla.

Helsingin keskustan uusien vetonaulojen ja tapahtumien suunnittelussa on syytä huomioida lapsiperheiden näkökulma aiempaa paremmin.

Helsingin vihreä valtuustoryhmä esittää, että kaupunki käynnistää uusia toimia keskustan elävöittämiseksi lapsille, nuorille ja perheille. Osana työtä tulee selvittää laadukkaan ja elämyksellisen leikkipuiston toteuttamista keskustaan."

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 31.7.2024 mennessä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Maria Hyövälti, johtava maisema-arkkitehti: 09 310 37494
maria.hyovalti(a)hel.fi

Liitteet

1 Ryhmäaloite 28.02.2024 Pasanen Amanda Vetovoimainen keskusta lapsille, nuorille ja perheille

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano